

School of Education, Distance Education and Educational Technology

બી.એડ. (ODL) અભ્યાસક્રમ - (પ્રથમ વર્ષ)

જૂથ A : ફરજિયાત પાઠ્યક્રમ (Compulsory Paper) (12 ક્રેડિટ = 09 સૈદ્ધાંતિક + 03 પ્રાયોગિક)

શાળાના શિક્ષક તરીકેની વ્યવસાયિક જરૂરિયાત અને અભ્યાસક્રમના વિશાલ હેતુઓને લક્ષમાં લઈને પ્રત્યેકની 04 ક્રેડિટ ધરાવતા 03 પાઠ્યક્રમો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-101	અધ્યેતા અને વિકાસનું મનોવિજ્ઞાન	3 + 1
2.	ES-102	વર્તમાન ભારતમાં શિક્ષણના પરિમાણો	3 + 1
3.	ES-103	શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ (Learning to Teach)	3 + 1

જૂથ B વિષયવસ્તુ આધારિત પદ્ધતિશાસ્ત્રના પાઠ્યક્રમો (Method Paper) (08 ક્રેડિટ = 06 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)

શાળાના વિષયોમાં મેળવેલી લાયકાત અને શૈક્ષણિક અનુભવને ધ્યાનમાં લઈને શાળાકીય વિષયોમાંથી ગમે તે બે વિષય (વિષય પદ્ધતિ) નીચે મુજબ પસંદ કરવાના રહેશે. આ વિષયવસ્તુમાં ગુજરાત સરકારશ્રીના ધોરણ 8,9,10,11 અને 12 ના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ થાય છે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-111	વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનું અધ્યાપન	3 + 1
2.	ES-112	ગણિતનું અધ્યાપન	3 + 1
3.	ES-113	સામાજિક વિજ્ઞાનનું અધ્યાપન	3 + 1
4.	ES-114	અંગ્રેજીનું અધ્યાપન	3 + 1
5.	ES-115	હિન્દીનું અધ્યાપન	3 + 1
6.	ES-116	ગુજરાતીનું અધ્યાપન	3 + 1
7.	ES-117	સંસ્કૃતનું અધ્યાપન	3 + 1
8.	ES-118	વાણિજ્ય વ્યવસ્થાનું અધ્યાપન	3 + 1
9.	ES-119	નામાનાં મૂળતત્ત્વોનું અધ્યાપન	3 + 1
10.	ES-120	મનોવિજ્ઞાનનું અધ્યાપન	3 + 1

જૂથ C : ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમ (Foundation Paper) (04 ક્રેડિટ = 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-121	ભારતમાં પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણનો વિકાસ	3 + 1

જૂથ D : વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમ (Optional Paper) (08 ક્રેડિટ = 06 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)

નીચેના આપેલા વિષયોમાંથી ગમે તે બે વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-131	શિક્ષણમાં પર્યાવરણ	3 + 1
2.	ES-132	માનવ અધિકારો અને સમુદાય વિકાસ	3 + 1
3.	ES-133	માર્ગદર્શન અને સલાહ	3 + 1
4.	ES-134	વિશિષ્ટ શિક્ષણ (સ્પે. એજ્યુકેશન)	3 + 1
5.	ES-135	સમાવેશક શાળા	3 + 1
6.	ES-136	માધ્યમોનો શિક્ષણમાં વિનિયોગ	3 + 1

જૂથ E : પ્રાયોગિક પાઠ્યક્રમ (Practical) (06 ક્રેડિટ પ્રાયોગિક કાર્ય)

અભ્યાસક્રમના વિષયોની આ શ્રેણીમાં કૌશલ્યના વિકાસ ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક કાર્ય જે તે સંબંધિત વિષયોના વિષયવસ્તુને અનુલક્ષીને તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક અનુભવ નીચેના બે પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમોને અનુસરીને આપવામાં આવશે. પ્રાયોગિક કાર્ય ધોરણ 8,9,10,11 અને 12 માં જ કરવાનું રહેશે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	પ્રાયોગિક કાર્ય	પ્રાયોગિક
1.	ES-141	વર્કશોપ આધારિત પ્રાયોગિક કાર્ય	2
2.	ES-142	પ્રાયોગિક પાઠ (એક વિષય પદ્ધતિ)	4

બી.એડ. (ODL) અભ્યાસક્રમ - (દ્વિતીય વર્ષ)

જૂથ A : ફરજિયાત પાઠ્યક્રમ (Compulsory Paper) (12 ક્રેડિટ = 09 સૈદ્ધાંતિક + 03 પ્રાયોગિક)

શાળાના શિક્ષક તરીકેની વ્યવસાયિક જરૂરિયાત અને અભ્યાસક્રમના વિશાળ હેતુઓને લક્ષમાં લઈને પ્રત્યેકની 04 ક્રેડિટ ધરાવતા 03 પાઠ્યક્રમો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-201	શૈક્ષણિક પ્રૌઘોગિકી અને ICT	3 + 1
2.	ES-202	માપન અને મૂલ્યાંકન	3 + 1
3.	ES-203	અધ્યયન અધ્યાપન સામગ્રી વિકાસ	3 + 1

જૂથ B : ફાઉન્ડેશન પાઠ્યક્રમ (Foundation Paper) (04 ક્રેડિટ = 03 સૈદ્ધાંતિક + 01 પ્રાયોગિક)

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-221	જીવન કૌશલ્ય માટેનું શિક્ષણ	3 + 1

જૂથ C : વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમ (Optional Paper) (08 ક્રેડિટ = 06 સૈદ્ધાંતિક + 02 પ્રાયોગિક)

નીચેના આપેલા વિષયોમાંથી ગમે તે બે વિષય પસંદ કરવાનો રહેશે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	કોર્સ શીર્ષક (વિષયનું નામ)	સૈદ્ધાંતિક + પ્રાયોગિક
1.	ES-231	અધિક્ષણ નિરીક્ષણ	3 + 1
2.	ES-232	સમાજના વિશિષ્ટ વર્ગોનું શિક્ષણ / કન્યા કેળવણી	3 + 1
3.	ES-233	સાહિત્ય દ્વારા શિક્ષણ	3 + 1
4.	ES-234	દૂરવર્તી શિક્ષણ	3 + 1
5.	ES-235	યોગ શિક્ષણ (CYS)	3 + 1
6.	ES-236	ઈ-લર્નિંગ	3 + 1

જૂથ E : પ્રાયોગિક પાઠ્યક્રમ (Practical) (10 ક્રેડિટ પ્રાયોગિક કાર્ય)

અભ્યાસક્રમના વિષયોની આ શ્રેણીમાં કૌશલ્યના વિકાસ ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક કાર્ય જે તે સંબંધિત વિષયોના વિષયવસ્તુને અનુલક્ષીને તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. પ્રાયોગિક અનુભવ નીચેના ત્રણ પ્રાયોગિક અભ્યાસક્રમોને અનુસરીને આપવામાં આવશે. પ્રાયોગિક કાર્ય ધોરણ 8,9,10,11 અને 12 માં જ કરવાનું રહેશે.

ક્રમ નં.	કોર્સ કોડ	પ્રાયોગિક કાર્ય	પ્રાયોગિક
1.	ES-241	વર્કશોપ આધારિત પ્રાયોગિક કાર્ય	2
2.	ES-242	પ્રાયોગિક પાઠ (એક વિષય પદ્ધતિ)	4
3.	ES-243	શાળા આધારિત પ્રાયોગિક કાર્ય	4